

BHMagazino

ΜΕΓΑΛΗ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΥΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΖΕΤΑΙ ΚΑΙ
ΜΙΛΑΕΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

LIFE STORY ΚΑΛΑ ΚΡΥΜΜΕΝΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ ΓΟΥΛΦ
ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΑΜΠΟΥΛΟΥ, ΜΠΙΤΟΝ, ΕΜΠΙΑΠΕ, ΡΕΠΠΑΣ, ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
ΚΟΣΜΟΣ ΤΟ RESORT ΤΟΥ ΜΙΡΑΝΤΟ ΚΑΙ ΜΑΕΣΤΡΟΙ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ

9 772623 493002 04

MARINÉΛΛΑ

«ΣΤΗ ΣΚΗΝΗ ΔΕΝ ΠΕΡΙΠΑΤΩ, ΑΙΩΡΟΥΜΑΙ»

Η διαχρονική ντίβα του ελληνικού τραγουδιού
ετοιμάζεται να ερμηνεύσει σε μια αλλιώτικη
παράσταση τους μύθους και τις αλήθειες της ζωής
και της καριέρας της.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΑΣΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ

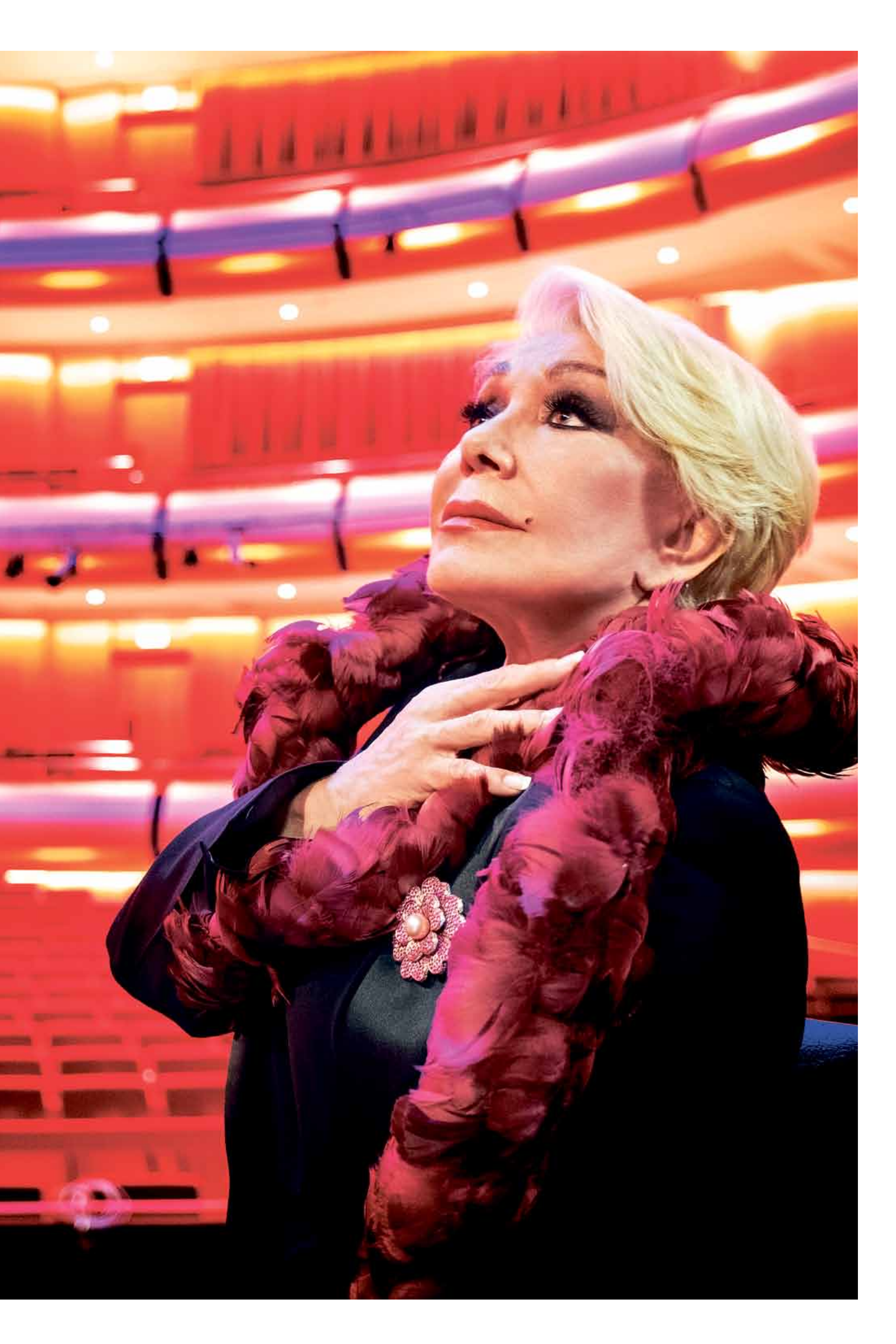
Ισως να μην μπορούσε καν να το φανταστεί η Μαρινέλλα, όταν στις αρχές της δεκαετίας του '70 έδινε τη δική της εκδοχή στο τραγούδι «Ένας μύθος» (σε μουσική του Μάνου Χατζιδάκι και στίχους του Θρασυβούλου Σταύρου), ότι το 2020 θα χρησιμοποιούνταν συχνά για την ίδια αυτή η λέξη και πως χάρη στα περισσότερα από 60 χρόνια αδιάλειπτης παρουσίας της στο ελληνικό πεντάγραμμο κανένας δεν θα τολμούσε να μιλήσει περί υπερβολής. «Μαρινέλλα - Ο Μύθος» τιτλοφορείται λοιπόν η παράσταση που θα δώσει η αειθαλής ντίβα στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, στην Αίθουσα Σταύρος Νιάρχος, στις 3 Φεβρουαρίου (λόγω μεγάλης ζήτησης αναμένεται να ανακοινωθεί και δεύτερη ημερομηνία). Αξίζει να σημειωθεί ότι μέρος των εσόδων θα διατεθεί για την ενίσχυση της δράσης του σωματίου «ΕΛΠΙΔΑ - Σύλλογος Φίλων Παιδιών με καρκίνο», που γιόρτασε πριν από μερικούς μήνες τη συμπλήρωση 30 χρόνων προσφοράς στα παιδιά και σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Καθισμένη στο σαλόνι του σπιτιού της, η σπουδαία ερμηνεύτρια εξηγεί ενθουσιασμένη πόσο την ευχαριστεί η σκέψη ότι θα εμφανιστεί στον συγκεκριμένο χώρο: «Εντυπωσιάστηκα από το ΚΠΙΣΝ. Δεν μπορείς να πιστέψεις σχεδόν ότι αυτό το διαμάντι έχει χτιστεί εδώ στην Αθήνα. Μου άρεσε πολύ και η μεγάλη αίθουσα με τα κόκκινά της τα καθίσματα. Αισθάνομαι μεγάλη χαρά και τιμή για αυτή την παράσταση». Στη συναυλία της θα πλαισιώνεται από το Σύνολο Ποικίλης Μουσικής της «Φιλαρμόνιας» Ορχήστρας Αθηνών, το οποίο θα διευθύνει ο Αλέξιος Πρίφτης. Τη σκηνοθετική επιμέλεια της εκδήλωσης υπογράφει ο Γιώργος Νανούρης. Η Μαρινέλλα μιλάει για τους συνεργάτες της με τα θερμότερα λόγια. Ειδικά τον Νανούρη τον χαρακτηρίζει ένα από τα μεγαλύτερα ταλέντα της γενιάς του στη σκηνοθεσία («παρ' όλο που πρόκειται και για υπέροχο ηθοποιό» προσθέτει) και τον εξαίρει για το ήθος και την ηπιότητα του χαρακτήρα του. Τα χρόνια που τους χωρίζουν δεν την αφορούν και δηλώνει πως δεν την ενδιαφέρει η ηλικία κάποιου αλλά η στάση του απέναντι στη ζωή: «Δεν μπορώ να συνεργάζομαι με αν-

θρώπους που έχουν νοοτροπία ηλικιωμένου. Μου αρέσει να περιβάλλομαι από νέους ανθρώπους, ζωντανούς. Και δεν είναι αποκλειστικά θέμα χρονολογίας γέννησης. Υπάρχουν νέα παιδιά που είναι γεννημένα γέροι. Κάποιοι συνομήλικοί μου επίσης μόνο να γκρινιάζουν ξέρουν. Δεν τα μπορώ αυτά. Εχω αποφασίσει ότι στη ζωή μου θα βλέπω πάντα το ποτήρι μισογεμάτο. Και δεν με ενδιαφέρουν οι ηλικίες και οι αριθμοί, αυτά ανήκουν στα ληξιαρχεία».

Βέρντι, Κάλλας και Χατζιδάκις

Η τελική επιλογή των τραγουδιών που θα ακούσουμε στο ΚΠΙΣΝ δεν ήταν πάντως εύκολη υπόθεση. Τη ρωτάω ποια κομμάτια που δεν της ανήκουν ως πρώτες εκτελέσεις σκοπεύει να πει: «Λέω Μίκη Θεοδωράκη, την “Ομορφη Πόλη”, που έχω πολλά χρόνια να την ερμηνεύσω. Θα πω κι ένα τραγούδι του Χρήστου Χαιρόπουλου, το “Ελα γι’ απόψε”, γιατί νομίζω ότι ο κόσμος περιμένει να το ακούσει, άρεσε σε όποια παράσταση κι αν το έχω τραγουδήσει. Δεν θα αποκαλύψω τώρα και όλο μου το πρόγραμμα. Μπορώ όμως να πω με βεβαιότητα ότι θα είναι μια μοναδική παράσταση. Σε πολλά από τα τραγούδια μου δίνεται μια άλλη διάσταση από την ορχήστρα». Ως ακροάτρια, βέβαια, συνεχίζει να δείχνει εμπιστοσύνη στα δοκιμασμένα προϊόντα. «Εχω ψώνιο με τους κλασικούς συνθέτες. Δεν μου αρέσουν φυσικά όλοι. Ο Βάγκνερ, ας πούμε, είναι για μένα λίγο μονότονος και βαρετός. Ενώ ο Βέρντι, ο Μπετόβεν ή ο Μπαχ; Για να μην αναφέρω τους μεταγενέστερους, τον Σοπέν, τον Λιστ ή τον Ραχμάνινοφ. Αυτοί “φυσάνε”. Ολοι έχουν επηρεαστεί από τους μεγάλους δημιουργούς. Υπάρχει συνέχεια. Θυμάστε που ο Μάνος Χατζιδάκις χρησιμοποίησε το θέμα μιας συμφωνίας του Μότσαρτ για το “Ηλιε μου, Ηλιε μου, Βασιλιά μου”; Εφτιαξε τελικά κάτι δικό του όμως. Ολοι είμαστε και λίγο “κλέφτες”, πρέπει όμως αυτό που παίρνουμε να το κάνουμε κομμάτι μας». Πολλά από τα αγαπημένα της ακούσματα τα έχει συνδυάσει με την οδήγηση: «Μουσική ακούω συγκεντρωμένα ταξιδεύοντας, στο αυτοκίνητο. Και επιλέγω να οδηγώ χωρίς παρέα στη διαδρομή για να ακούω ό,τι θέλω χωρίς να καταπιέζω κανέναν. Μπορεί να φτάσω μέχρι τη Θεσσαλονίκη ακούγοντας την Κάλλας. Καμιά φορά βάζω και συγκρίνω ερμηνείες. Και έχω να σας πω

ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΑΡ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΟΥΜ

Είναι οι άνθρωποι που με τις μπαγκέτες τους «κινούν» τα νήματα στις κορυφαίες φιλαρμονικές και όπερες του κόσμου. Εδραιωμένοι σταρ, ανερχόμενα αστέρια, ανάμεσά τους και μερικοί Έλληνες.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΛΟ

«Οι μαέστροι αρχίζουν να γίνονται πραγματικά καλοί στην ηλικία που όλοι οι άλλοι συνταξιοδοτούνται» λέει ο σερ Σάιμον Ρατλ αναφερόμενος με χιούμορ στο αειθαλές επάγγελμά του. Ενα επάγγελμα που δεν φοβάται τον χρόνο, όπως αποδεικνύουν περιπτώσεις σαν αυτές του Ζούμπιν Μέτα, του διάσημου ινδού μαέστρου ο οποίος πριν από μερικές ημέρες, στα 83 του έτη (και σχεδόν 59 χρόνια μετά το ντεμπούτο του με τη Φιλαρμονική του Λος Αντζελες στη δυτική ακτή των ΗΠΑ), διηύθυνε ξανά την ίδια ορχήστρα στο Walt Disney Concert Hall. Σαν τον Ρίτσαρντ Μπόινγκκ, ο οποίος στα 89 του χρόνια εξακολουθεί όταν βρίσκει την ευκαιρία να διευθύνει, να ηχογραφεί, αλλά κυρίως να στηρίζει νέους καλλιτέχνες μέσα από σεμινάρια και διεθνείς διαγωνισμούς (που γίνονται και στη μνήμη της συζύγου του, της περίφημης υψιφώνου Τζόαν Σάδερλαντ). Σαν τον 88χρονο Νέλο Σάντι, που είχε την τύχη να δώ πριν από μερικούς μήνες να διευθύνει τη «Λουτσία Ντι Λαμερμούρ» στη Ζυρίχη και να αποθεώνεται όταν στο τέλος υποβασταζόμενος από τους τραγουδιστές του εμφανίστηκε στη σκηνή. Σύμφωνα με μια παλαιότερη έρευνα που είχε εκπονήσει μεγάλη ασφαλιστική εταιρεία, το προσδόκιμο ζωής ενός μαέστρου είναι κατά 38% μεγαλύτερο του μέσου όρου. Πού αποδίδεται αυτό; Πιθανώς και στην καθημερινή καρδιαγγειακή άσκηση που συνεπάγεται η δραστηριότητά του, η οποία δεν είναι μόνο πνευματική αλλά και έντονα σωματική. Όσες βεβαίως αντοχές και αν αναπτύσσουν οι μεγάλοι αρχιμουσικοί αρνούμενοι να κατέβουν από το πόντιο και επιμένοντας να κάνουν μουσική ως τα

βαθιά γεράματά τους, κάθε εποχή δημιουργεί και τους δικούς της σταρ, τους ταλαντούχους καλλιτέχνες που φιλοδοξούν να γίνουν οι Μητρόπουλοι, οι Κάραγιαν και οι Μπερνστάιν του παρόντος και του μέλλοντος. Έτσι, το σύγχρονο φιλόμουσο κοινό μπορεί ακόμη να χειροκροτεί με σεβασμό και με δέος τον 77χρονο Ντάνιελ Μπάρενμπόιμ, που αυτή την περίοδο διευθύνει τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βιέννης σε έργα Μότσαρτ και ετοιμάζεται για μια σειρά ρεσιτάλ πιάνου (εκτός από αρχιμουσικός είναι και εξαιρετικός πιανίστας) ή τον 78χρονο Ρικάρντο Μούτι με την ανεξάντλητη εφηβική ενέργεια, αλλά υποδέχεται με ενθουσιασμό και τους νέους σταρ του πόντιουμ. Κάποιοι εκ των οποίων κάνουν τώρα τα πρώτα βήματά τους στις μεγάλες αίθουσες συναυλιών, ενώ κάποιοι έχουν ήδη γράψει τις πρώτες λαμπρές σελίδες της δικής τους ιστορίας.

Αντρис Νέλσονς, ο δημοκράτης

«Ο μαέστρος-σουπερστάρ αποτελεί παρελθόν, σήμερα η ορχήστρα απαιτεί δημοκρατία» δηλώνει ο Αντρис Νέλσονς, που εφέτος διηύθυνε την Πρωτοχρονιατική Συναυλία της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Βιέννης, έναν θεσμό που μεταδίδεται από τηλεοράσεως σε όλον τον κόσμο. Στα 41 του χρόνια ο λετονός αρχιμουσικός (και σύζυγος μέχρι πρότινος της διάσημης υψιφώνου Κριστίνε Οπολάις, με την οποία χώρισε το 2018) μπορεί να είναι μουσικός διευθυντής της Ορχήστρας Γκεβάντχαους της Λειψίας και της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης αλλά δηλώνει πως «ακόμη κι αν βρίσκομαι στο πόντιο, δεν θεωρώ τον εαυτό μου ηγέτη: ο ηγέτης είναι πάντα και αποκλειστικά ο συνθέτης του εκάστοτε κομματιού. Ο Χέρμπερτ φον Κάραγιαν έλε-

MASATKA SUEWITSU

● Η ελληνικής καταγωγής Καρίνα Κανελλάκης είναι μία από τις γυναίκες που διαπρέπουν στον ανδροκρατούμενο μέχρι πρότινος χώρο της μουσικής διεύθυνσης.

● Από τις φαβέλες της Βενεζουέλας στις μεγάλες σκηνές του κόσμου: Ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ έκανε μουσική στέλνοντας την ίδια στιγμή ένα ηχηρό κοινωνικό μήνυμα κατά των διακρίσεων και των ανισοτήτων.

γε πως η δημοκρατία δεν βοηθάει στον στρατό και στη μουσική, αλλά νομίζω ότι πλέον έχουμε ξεπεράσει την εποχή του διευθυντή-δικτάτορα». Το αν θα πετύχουν οι... δημοκρατικές μέθοδοί του θα φανεί, στο μεταξύ ο Νέλσονς χτίζει μια αξιοζήλευτη μουσική καριέρα.

Γκουστάβο Ντουνταμέλ, ο «εχθρός» του Μαδούρο
Γεννημένος τον Ιανουάριο του 1981 στο Μπαρκισιμέτο της Βενεζουέλας, ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ άρχισε να ασχολείται με τη μουσική από τότε που ήταν παιδί, για να γίνει στα 18 του χρόνια ο μουσικός διευθυντής του «Σιμόν Μπολιβάρ», μιας ορχήστρας αποτελούμενης από εφήβους που προέρχονταν από τις φτωχογειτονίες της χώρας. Επρόκειτο για σύνολο που ιδρύθηκε από τον μαέστρο και συνθέτη Χοσέ Αμπρέου στο πλαίσιο του πρωτότυπου συστήματος εκπαίδευσης El Sistema, μιας προσπάθει-

ας να καταπολεμηθούν διά της μουσικής η φτώχεια και η εγκληματικότητα. Η εξέλιξη του νέου αρχιμουσικού ήταν εντυπωσιακή: Στα 28 του χρόνια έγινε μουσικός διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Λος Αντζελες, ενώ το 2017 έγινε ο νεότερος μαέστρος στην πολυετή ιστορία του θεσμού που διηύθυνε την Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία της Βιέννης. Την ίδια χρονιά ο πρόεδρος της Βενεζουέλας Νικολάς Μαδούρο ακύρωσε την περιοδεία της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας Νέων υπό τη διεύθυνση του Ντουνταμέλ ενοχλημένος από τη σκληρή κριτική που του άσκησε ο μαέστρος. Στις 22 Ιανουαρίου 2019 ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ απέκτησε το δικό του αστέρι στο Hollywood Walk of Fame.

Οι καταξωμένοι και οι ανερχόμενοι
Εκτός βεβαίως από τον Ντουνταμέλ και τον Νέλσονς υπάρχει και

ο 47χρονος Κίριλ Πετρένκο, ο οποίος είναι επικεφαλής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Βερολίνου και θεωρείται σήμερα ένα από τα κορυφαία ονόματα στον χώρο της κλασικής μουσικής. Γεννημένος στο Ομσκ της Ρωσίας, γιος ενός βιολονίστα και μιας μουσικολόγου, είναι ένας σαρ που δεν θέλει να δίνει συνεντεύξεις, να βγάζει φωτογραφίες, να κάνει δημόσιες εμφανίσεις, ένας άνδρας κλειστός και (όπως λένε) εξαιρετικά ντροπαλός, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί από τον Τύπο και ως «ο αντιμαέστρος». Ο 43χρονος Ρώσος Τουγκάν Σοχίεφ από το Βλαντικαφκάς της Βόρειας Οσετίας, ο 44χρονος Βρετανός Ντάνιελ Χάρνινγκ και ο 45χρονος Καναδός Γιανίκ Νεζέτ Σεγκέν είναι τρεις ακόμη μαέστροι-σαρ της εποχής μας. Ο 34χρονος Αυστραλός Νίκολας Κάρτερ πάλι, ο οποίος θεωρείται ένας από τους πιο χαρισματικούς νέους αρχιμουσικούς στην πατρίδα του, ανήκει στην

κατηγορία των καλλιτεχνών που βλέπουν τις μετοχές τους διαρκώς να ανεβαίνουν και το όνομά τους να γίνεται όλο και πιο γνωστό: τον ερχόμενο Ιούλιο θα κάνει το ντεμπούτο του στο Φεστιβάλ του Γκλίντμπερν διευθύνοντας την «Αρπαγή από το σεράι» του Μότσαρτ με πρωταγωνίστρια τη νέα σουπερσάρ της όπερας Λιζέτ Οροπέσα. Ακολούθως θα κάνει το ντεμπούτο του στην Κρατική Όπερα της Βιέννης διευθύνοντας τη «Νυχτερίδα» του Γιόχαν Στράους και θα διευθύνει για πρώτη φορά τη Συμφωνική Ορχήστρα της Ατλάντα και τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Σεούλ. Κατά την περίοδο 2021-2022 θα πραγματοποιήσει και την πρώτη συνεργασία του με την Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης. Ο 35χρονος Ντιέγκο Ματέους (παιδί και αυτός του El Sistema) και ο 34χρονος Γάλλος Λιονέλ Μπρινγκέ (συνεργάτης, παλαιότερα, του Ντουνταμέλ) είναι δύο ακόμη ανερχόμενα ταλέντα που

«
Το 2017 ο Γκουστάβο Ντουνταμέλ έγινε ο νεότερος μαέστρος που διηύθυνε την Πρωτοχρονιάτικη Συναυλία της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Βιέννης
»

ΠΟΙΟΣ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΒΙΡΤΖΙΝΙΑ ΓΟΥΛΦ;

Μια νέα βιογραφία βάζει τον στενό της περίγυρο και, κυρίως, τις γυναίκες του στο επίκεντρο της διαμόρφωσης της λογοτεχνικής και ανθρώπινης προσωπικότητας της μεγάλης βρετανίδας μοντερνίστριας.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

«Όταν το 1905 η Βιρτζίνια Γουλφ ξεκίνησε την εκστρατεία καθιέρωσής της στον αγγλικό εκδοτικό χώρο, η κατάσταση δεν ήταν πολύ διαφορετική από εκείνη μιας σημερινής νέας γυναίκας της μεσαίας τάξης που θέλει να αποκτήσει τη δική της επιχείρηση μόδας στη Σαουδική Αραβία ή στη Γουατεμάλα ή μιας σημερινής νέας γυναίκας στο Σουδάν που θέλει να γίνει χειρουργός». Η προκλητική διατύπωση της Τζίλιαν Γκιλ στον πρόλογο του βιβλίου της «Virginia Woolf and the Women who Shaped her World» (εκδ. Houghton Mifflin Harcourt), που κυκλοφόρησε τον περασμένο Δεκέμβριο, μιας «λοξής» βιογραφίας της εξέχουσας βρετανίδας λογοτέχνιδας, φεμινίστριας και εκλεκτού μέλους του περίφημου «κύκλου του Μπλούμσμπερι» των αρχών του 20ού αιώνα, μπορεί να ηχεί υπερβολική, συνιστά όμως επιτυχημένη αναλογία για το μέτρο της γυναικείας παρουσίας στην εδουαρδιανή κοινωνία. Οι πρωταγωνίστριές της, θείες και αδελφές της Γουλφ, στο πρόσωπο των οποίων αντικαθρεφτίζεται εκείνη και διά των οποίων διατρέχουμε την ιστορία της ζωής της, διαχειρίζονται δεξιοτεχνικά τα του οίκου, αριστεύουν στη φιλανθρωπία, μεγαλώνουν ορδές παιδιών, εμπνέουν πάθη, παραμένουν όμως στη σκιά των ανδρών τους – θεμέλιοι λίθοι της οικογενειακής ευτυχίας, κατά τα άλλα, όμως, αέρινες οπασίες στον δημόσιο χώρο. Αν και ανάμεσά τους παρελαύνουν προσωπικότητες όπως η πρωτοπόρος της φωτογραφίας Τζούλια Μάργκαρετ Κάμερον, θεία της μητέρας της, είναι η Βιρτζίνια Γουλφ (1882-1941) και η αδελφή της, Βανέσα Μπελ, εκείνες που πρώτες κατάφεραν ουσιαστικά να διαρρήξουν το επιβεβλημένο από το ανδροκρατούμενο περιβάλλον κέλυφος γύρω από τον έρωτα και την επαγγελ-

ματική ζωή. Πρέπει να στραφεί κανείς στις γυναίκες αυτές του στενού της οικογενειακού περιγύρου, στη μητέρα της, Τζούλια Στίβεν, στην ετεροθαλή αδελφή της, Στέλλα Ντάκγουορθ, στην πανταχού παρούσα Βανέσα, κατά την Τζίλιαν Γκιλ, για να αντιληφθεί πώς διαμορφώθηκαν οι κλίσεις, οι προδιαθέσεις, οι αντιφάσεις της. Αυτή η Γουλφ είναι μια Βιρτζίνια που δεν έχουμε ξαναδεί. Τη δεκαετία του 1990 υπήρχε η φροϊδική ερμηνεία του βίου της από τη Λουίζ ντε Σάλβο που υπαινισσόταν πως η κλονισμένη ψυχική υγεία οφειλόταν στο τραύμα της σεξουαλικής της κακοποίησης σε παιδική ηλικία. Τη δεκαετία του 2000 η ευθύνη μετατοπίστηκε στον σύζυγό της, Λέοναρντ Γουλφ, τον οποίο η Αϊρίν Κόουτς υποδείκνυε ως αποτυχημένο σύζυγο, υπεύθυνο για την αυτοκτονία της. Το 2015 η κόρη του ανιψιού της, Εμα Γουλφ, «κανονικοποιούσε» τη μακρινή της πρόγονο ξαναδιαβάζοντας αλληλογραφία και ημερολόγια για να αναδείξει (ουκ ολίγες) στιγμές μιας ευτυχούς καθημερινότητας. Η Γκιλ ανατρέπει το

αφήγημα ανεβάζοντας άλλους πρωταγωνιστές στο προσκήνιο, αφήνοντας τη Βιρτζίνια να κοιτάζει από τις κούνιες και τον αναγνώστη να παρατηρεί από την πλατεία τις σχέσεις τους να εξελίσσονται μπροστά του.

Οικογενειακά μυστικά

Αρχής γενομένης από τις βικτωριανές τους αντιφάσεις. Χαρακτηριστικότερο για τις εμμονές της εποχής είναι το γεγονός της απόκρυψης της καταγωγής των Πατλ, προγόνων από την πλευρά της μητέρας της Γουλφ: η προ-προγιαγιά της, Τερέζ ντε Λ'Ετάνγκ, αναφερόταν πάντοτε ως γαλλίδα καλλονή από τις Ινδίες έως το 2000, όταν ο ιστορικός και μακρινός συγγενής Γουίλιαμ Νταλρίμπλ ανακάλυψε ότι επρόκειτο για ινδουίστρια από το Σαντερναγκόρ της Βεγγάλης που μεταστράφηκε στον καθολικισμό και παντρεύτηκε έναν γάλλο αξιωματικό του αποικιακού στρατού τη δεκαετία του 1780. Παρόμοιες αποσιωπήσεις θα παίξουν καταλυτικό ρόλο στην οικογενειακή ιστορία. Η δημόσια εικόνα του διάσημου λόγιου πατέρα της, Λέσλι Στίβεν, για πα-

ράδειγμα, δεν ήταν ποτέ εκείνη του νευρωτικού εργασιομανούς που κλεινόταν στο γραφείο του μετά το πρωινό, απαιτούσε απόλυτη ησυχία, δεν διέκοπτε ούτε για τις απαραίτητες φυσικές ανάγκες προκειμένου να μη χάσει τον ειρμό της σκέψης του, με αποτέλεσμα μια υπηρέτρια να υποχρεώνεται να αδειάζει (αθόρυβα) το δοχείο της νυκτός του και απαιτούσε τα γεύματα να σερβίρονται με μαθηματική ακρίβεια. Ωστόσο, η απόκρυψη του πατρικού χαρακτήρα ωχρία μπροστά στο πέπλο σιωπής που κάλυψε την ασέλγεια σε βάρος τόσο της Βιρτζίνια όσο και της αδελφής της, Βανέσα, από τους μεγαλύτερους, ετεροθαλείς αδελφούς τους, Τζορτζ και Τζέραρντ Ντάκγουορθ. Υπήρχαν όμως και οι βικτωριανά αποδεκτές αξίες – η υποδοχή των επισκεπτών, η επίδειξη της ομορφιάς των θηλυκών μελών της οικογένειας ως τρόπαιο και προς άγρυ επίδοξων γαμπρών. Στην ευκατάστατη οικία των Πατλ, όπου η κληρονομιά του γαλλικού σικ συνδυάζονταν με την αγγλοϊνδική παράδοση, συχνάζαν, πλην του μελλοντικού πατέρα της Βιρτζίνια Γουλφ, διασημότητες όπως ο Κάρολος Δαρβίνος, οι πρωθυπουργοί Γουίλιαμ Γκλάντστοουν και Μπέντζαμιν Ντισράελι, ο δαιμονοσεφής ποιητής Αλφρεντ Τένισον και ο σημαίνων μυθιστοριογράφος Γουίλιαμ Θάκερεϊ (η κόρη του οποίου θα γινόταν η πρώτη σύζυγος του Λέσλι Στίβεν) μαζί με ολόκληρο σχεδόν τον κύκλο των προραφαηλιτών ζωγράφων, από τον Ντάντε Γκάμπριελ Ροσέτι και τον Εντουαρντ Μπερν-Τζόουνς ως τον Γουίλιαμ Χόλμαν Χαντ. Κατά την Γκιλ, η ομορφιά της Τζούλια Πρίνσεπ Τζάκσον, μητέρας αργότερα της Βιρτζίνια Γουλφ, προσέλκυε σε παιδική ηλικία τους καλλιτέχνες, σε εφηβική τους νέους της ανώτερης αστικής τάξης. Υπό το άγρυπνο γονεϊκό βλέμμα η Τζούλια πόζαρε ως προραφαηλικό μοντέλο

Αγνωστα χειρόγραφα της Βιρτζίνια Γουλφ που αγοράστηκαν από το Βρετανικό Μουσείο το 2004.

Το γνωστό συγγραφικό δίδυμο, λίγο πριν από την πρεμιέρα του νέου του έργου «Φεγγάρι από χαρτί» στο Εθνικό Θέατρο, μιλάει για την πολιτική, τη μεγάλη επιστροφή του Mega και πόσο πολύ αισθάνονται ότι είναι ακόμα παιδιά του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΗ ΒΑΡΛΑΚΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

«Σου φαίνεται μήπως τσαλακωμένο αυτό;» τον ρωτά δείχνοντάς του ένα μαύρο ζιβάγκο. «Έλα, βρε Θανάση. Μια χαρά είναι. Βάλ' το τώρα να ξεκινήσουμε τη φωτογράφιση. Μην αργείς». Πειράζονται και αυτοσαρκάζονται συνεχώς. Μοιάζουν εντελώς αντίθετοι, και την ίδια στιγμή αλληλοσυμπληρώνονται. Γιατί ο Μιχάλης Ρέππας είναι εκρηκτικός, ενώ ο Θανάσης Παπαθανασίου αποπνέει μια αίσθηση ήρεμης δύναμης. «Συμβαίνει κάτι πολύ παράξενο με εμάς» εξηγεί ο Μιχάλης Ρέππας. «Είμαστε δύο άνθρωποι κυριολεκτικά η μέρα με τη νύχτα. Φανταστείτε την πιο ακραία αντίθεση και είμαστε μέσα. Πώς είμαστε ψηλός ο ένας και κοντός ο άλλος; Ετσι! Κι όμως, υπάρχει μια απόλυτη ταύτιση σε ό,τι πιστεύουμε πάνω στα πολιτικά και στα καλλιτεχνικά θέματα». Τους συναντώ στο Θέατρο Rex. Η πρόβα για το νέο τους έργο «Φεγγάρι από χαρτί», γραμμένο ύστερα από ανάθεση του Εθνικού Θεάτρου, σε μουσική Νίκου Κυπουργού και στίχους της Αφροδίτης Μάνου, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. «Δύσκολες οι αναθέσεις» παρατηρεί ο Μιχάλης Ρέππας. «Στην αρχή λες “υπέροχα! Μου έκανε ανάθεση το Εθνικό Θέατρο”, αλλά μετά πηγαίνεις σπίτι σου και λες “ωραία, και τώρα τι γράφουμε; Κενό χαρτί”». Το γνωστό συγγραφικό δίδυμο έχει παράδοση σε τέτοιες δύσκολες αποστολές, και δη για το Εθνικό Θέατρο. Η αρχή είχε γίνει με το θρυλικό πλέον «Βίρα τις άγκυρες», μια παράσταση που παρουσιάστηκε σε σκηνοθεσία Σταμάτη Φασουλή και αποτέλεσε μια τεράστια καλλιτεχνική και εισπρακτική επιτυχία. Ήταν το 1996 όταν ο Νίκος Κούρκουλος, ως καλλιτεχνικός διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου, τους προσέγγισε. «Και μάλιστα κάτω από άκρα μουσικότητα» θυμάται ο Μιχάλης Ρέππας. «Ναι, γιατί τότε ο Νίκος Κούρκουλος ρίσκαρε κάποια πράγματα με εμάς. Δεν ήθε-

λαν τότε καθόλου την επιθεώρηση» συμπληρώνει ο Θανάσης Παπαθανασίου. «Μας μίλησε λοιπόν ο Σταμάτης Φασουλής. Μας είπε “θα πάμε να δούμε τον Νίκο Κούρκουλο”. Πήγαμε με το αυτοκίνητο του Σταμάτη στο σπίτι του, και όχι στο θέατρο. Επί έναν χρόνο κανείς δεν ήξερε τίποτε για αυτή τη συνάντηση» διηγείται ο Μιχάλης Ρέππας. «Αφού, θυμάμαι, μου έλεγε η Χρύσα Ρώπα “Ξέρεις, υποψιάζομαι ότι θα κάνει κάτι ο Σταμάτης με το Εθνικό” και εγώ της απαντούσα “δεν έχω ιδέα”» λέει γελώντας ο Θανάσης Παπαθανασίου.

«Φεγγάρι από χαρτί»

Πίσω στην πρόβα. Ο Μιχάλης Ρέππας έχει ανέβει στη σκηνή. Η Τζούς Ευείδη απουσιάζει και εκείνος κρατά τα λόγια της. Το έργο «Φεγγάρι από χαρτί» έρχεται να μας συστήσει μια νέα γενιά πρωταγωνιστών μαζί με πιο παλιούς, όπως για παράδειγμα ο Μάξιμος Μουμούρης, η Τζίνη Παπαδοπούλου, ο Πάνος Σταθακόπουλος. Η υπόθεση διαδραματίζεται στην Αθήνα, στο Παγκράτι, σε εκείνα τα νεοκλασικά σπίτια που καταβρόχθισε η αντιπαροχή. Ένας νεαρός αφηγείται έναν χρόνο από τη ζωή του στην Ελλάδα της δεκαετίας του '60. «Αυτή τη φορά πήγαμε στα έγκατα του ψυχισμού μας, εκεί που όλα ξεκινάνε για τον άνθρωπο, στην παιδική του ηλικία» παρατηρεί ο Μιχάλης Ρέππας. «Και οι δυο μας γεννηθήκαμε το 1959. Τοποθετήσαμε τη δράση του έργου άνοιξη '63-'64. Είναι η ιστορία ενηλικίωσης τεσσάρων εφήβων. Σε έναν χώρο αστικό, σε εκείνα τα σπίτια που σήμερα ονομάζουμε νεοκλασικά, που είχαν υπηρεσία εσωτερική, κάποιο κορίτσι από την επαρχία. Τέσσερις οικογένειες βρίσκονται στο επίκεντρο και γύρω τους οι θείοι, ο μπακάλης της γειτονιάς, οι σχέσεις τους. Αν θες να ξεχωρίσουμε μια κεντρική ιστορία είναι αυτή του Νίκου. Στο σπίτι του έρχεται να μείνει η ξαδέρφη του, Ειρήνη, για να σπουδάσει στην Αθήνα. Την ερωτεύεται παράφορα και η ενηλικίωσή του αρχίζει απότομα όταν καταλαβαίνει ότι είναι ερωμένη του πατέρα του. Μια βίαιη προσγει-

ΡΕΠΠΑΣ -

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

«ΧΑΙΡΟΜΑΣΤΕ
ΠΟΛΥ ΠΟΥ
ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΙ
ΤΟ ΜΕΓΑ»

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΛΟ

Στην αρχή δεν φαίνεται καθόλου, κρυμμένη, χαμένη μέσα στο αχανές μπλε του Ειρηνικού Ωκεανού. Χρειάζεται να μεγεθύνεις πολύ τον χάρτη στην οθόνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή σου για να εντοπίσεις το σύμπλεγμα νησιών που ονομάζεται Γαλλική Πολυνησία. Και ακολούθως πρέπει να μεγεθύνεις ακόμα, όσο γίνεται περισσότερο, για να διακρίνεις επιτέλους αυτόν τον απειροελάχιστο κόκκο γης που αποτελεί τον σημερινό προορισμό μας. Τη μικροσκοπική κουκκίδα, στην πραγματικότητα ένα «δαχτυλίδι» άμμου με τη θάλασσα να το περιβάλλει αλλά και να γεμίζει το εσωτερικό του, που ονομάζεται ατόλη Τετιαρόα. Εκεί φτάνουμε σήμερα, με αεροπλάνα και βαπόρια (είναι ένα μακρύ και ακριβό ταξίδι), για να ξεποστάσουμε στο θέρετρο «The Brando». Που ναι, το όνομά του δικαίως φέρνει στο μυαλό σας τον θρυλικό αμερικανό ηθοποιό, αφού ο Μάρλον Μπράντο υπήρξε ιδιοκτήτης της ατόλης αλλά και συνιδρυτής του ξενοδοχείου που λειτουργεί εκεί. Πάμε όμως να πάρουμε το παραμύθι – ένα παραμύθι με πολύ ήλιο, πολλή θάλασσα και πολύ έρωτα – από την αρχή. Η νήσος-ατόλη Τετιαρόα ανήκει στα Society Islands της Γαλλικής Πολυνησίας, της υπερπόντιας κοινότητας της Γαλλίας που βρίσκεται στον Νότιο Ειρηνικό Ωκεανό. Μεγαλύτερο ανάμεσα στα νησιά της περιοχής είναι η Ταϊτή, όπου βρίσκεται και η πρωτεύουσα της Γαλλικής Πολυνησίας, η Παπεέτε. Εκεί, στην Ταϊτή, έφτασε στις 26 Οκτωβρίου 1788, έπειτα από δεκάμηνο ταξίδι, το πλοίο Μπάουντι του Βασιλικού Ναυτικού της Βρετανίας. Το πλήρωμά του είχε ως αποστολή να ερευνηθεί και να συλλέξει δείγματα από το δέντρο Αρτόκαρπος (της οικογένειας από την οποία προέρχεται και το όλο και πιο δημοφιλές στη Δύση εξωτικό jackfruit) με σκοπό να χρησιμοποιήσει τους καρπούς του, από τις βασικές τροφές των ντόπιων, για τη φθηνή διατροφή των σκλάβων. Το Μπάουντι έμεινε δεμένο για πέντε μήνες, κατά τη διάρκεια των οποίων οι ναυτικοί γοητεύτηκαν από τη χαλαρή ζωή των ιθαγενών – υπήρξαν και εκείνοι που παντρεύτηκαν γυναίκες της Ταϊτής.

Διώροφες βίλες στηριγμένες σε πασσάλους ή ισόγειες κατοικίες με τις δικές τους πισίνες και με ένα καταπράσινο δάσος να τις περιτριγυρίζει: Η φιλοξενία στο «The Brando» έχει ιδιαίτερες ποιότητες.

THE B

Το παρθένο ψυχαστήριο του Μάρλον Μπράντο στη μακρινή Γαλλική Πολυνησία έχει πλέον μετατραπεί σε ένα ειδυλλιακό exclusive resort για ολίγους και τυχερούς.

BRAND